

Siriklockan

Fryksände pastorats kyrkblad



Svenska
kyrkan

SVENNIS
begravning
i Fryksände kyrka
konfirmandlägret
förde dem samman



innehåll

SIRIKLOCKAN nr 3 2024 Kyrkoblاد för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark

Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander

Layout: Birgitta Åberg • Omslag: Birgitta Åberg • Tryck: Ramströms Tryckeri AB • Tryckt på klimatkompenserat papper

Upplaga: 4800



- | | |
|---|--|
| 3 KYRKOHERDEN
har ordet | 26 STÄMNINGSFULL AFTON
på Gräsberget |
| 4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet | 27 MOTORGUDSTJÄNST
en stödgrupp startas |
| 5 KRÖNIKA
av Jers Kristin Lissel | 28 KYRKOGRÄRDSFÖRVALTNINGEN
gravrättsinnehavare sökes |
| 6 SVEN-GÖRAN "SVENNIS" ERIKSSONS
begravning i Fryksände kyrka | 31 DIKT & TON
kören Manhem |
| 9 ETT STORT FÖRTROENDE
Johan Bonander | 32 RECEPT
från köket |
| 10 KRISTIN LISS KRÖNIKA
från Svennis begravning | 34 EKUMENISK GUDSTJÄNST PÅ KOLLSBERG
Sonja Moberg 100 år |
| 12 NÅGRA TANKAR OM OFFER
betraktelse av Karin Jansson | 35 SOMMARENS GUDSTJÄNSTER
i Fryksände pastorat |
| 13 NÅGON ATT TALA MED
vi finns för dig | 36 ANSLAGSTAVLAN
smått & gott |
| 14 KONFRIMANDLÄGRET
förde dem samman | 38 GLIMTAR FRÅN
sommarmusiken |
| 16 P. A. MATTSSON
från finntorpet Kôrken | 39 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat |
| 18 KONFIRMANDER
i Fryksände pastorat | 40 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter |
| 25 MISSTÄNKER DU ATT NÅGON
i din familj använder droger? | |



UNGDOM KRÄVA MERA FRIDASPEL

När jag var ny här som präst så sa jag till prästen Keinth, som liksom jag är en "bruksortsgrabb":
– Keinth, det är så intressant att möta konfirmanderna. Hela jag minns hur det var att vara 15 år.



Keinth genmälde:

– Glöm aldrig av hur det var att vara ung. Det är den bästa gåvan vi kan ge konfirmanderna, att vi minns hur det var.

Jag tänker ofta på hur klok Keinth var i mötet med alla ungdomar år efter år. Inte för inte ställde Keinth ofta den retoriska frågan:

– Hur ska vi kunna jobba med ungdomar om vi inte har kontakt med vår egen ungdom i oss?

Ungdomstiden är speciell. Vi bär den med oss. Min ungdomstid var i Vargön och varje vardagsmorgon bussades vi till högstadiet i Vänersborg. Den stad vid Vänerns sydspets som Birger Sjöberg kallade för Lilla Paris då han var på gott humör och för Brackestad då han inte var det.

Birger Sjöberg var en komplex människa och diktare. Birger Sjöbergs populära Fridas visor utspelar sig i Lilla Paris - i vilka han driver med livet i småstaden, inte sällan med ömsinta drag av pekoral, Birgers humor är mild.

Det blev dock lite av en smärre chock för Birger att han med dessa visor vann sådant gehör, inte minst i Stockholm. Och det föreföll som om humorn och Birgers drift med Lilla Paris inte alls uppfattades av de entusiastiska åhörarna.

Annat liv i skällan blev det när Birger Sjöberg kom med sin diktsamling *Kriser och kransar*, naken och ångestfylld. Då hamnade han i kylan.

Då jag gick på högstadiet i Vänersborg i slutet av 70-talet, så var det ett omåttligt populärt evenemang att varje sommar sätta upp pjäsen *Fridaspelet* i vänersborgsparken, Skräcklan.

Kommunstyrelsens ordförande hade en av huvudrollerna, min biologilärare likaså.

Går man i åttan så var dock *Fridaspelen* ingen riktig höjdare. Samtidigt skrevs det spaltmeter på spaltmeter om denna företeelse i den lokala tidningen ELA (Elfsborgs läns annonsblad). Jag var rejält trött på upphaussningen av *Fridaspelen* som den 15-åring jag var.

En av mina bästa vänner vid den tiden hette Jonas. Han hade en Zundapp KS 50 och jag en Puch Dakota. Det var nog en sån där höstdag i september likt precis vi har nu som vi var ute och åkte med våra mopeder. Jag hade samma dag köpt en flaska med sprayfärg jag hade på mopedens paketlucka, då jag behövde bättra på färgen på mopedens bakskärm. Utan att jag minns hur så kläckte vi idén, Jonas och jag, och vips stod vi där vid väggen på järnhandeln i Vargön – väggen som vette ut mot den vältrafikerade trafiken mellan Vargön och Vänersborg.

Och så sprayade vi raskt med stora bokstäver på den gula väggen: UNGDOM KRÄVA MERA FRIDASPEL.

Nu hände det paradoxala, lite som med Fridas visor, att budskapet på väggen i infarten till Vargön föreföll att tas på blodigt allvar av kommunstyrelsens ordförande, som i ELA berättade att han nog inte riktigt förstått att *Fridaspelen* var ett så uppskattat nöje av Vargöns ungdomar.

Eller så var det helt enkelt så att han hanterade detta pojkestreck klokt och värdigt? Kanske hade han, denne erfarne ordförande, en levande inre kontakt med ungdomen i sig? Och kunde, genom denna igenkänning, se på vårt pojkestreck med glimten i ögat?

Johan Bonander, kyrkoherde



Foto: Harri Blomberg



Å äppelkart, å frôstnätter å tack å lôv!

Detta är en strof ur Gunnar Ehnes "Sammôrn dä ä ", dikten berättar om hur allt är om sommaren, allt som ska göras, alla som ska hälsas på, det är badturer, det är sommarförkylning, det är regnskurar och oväntade besök som man vill ta hand om på bästa sätt, och visa upp vår vackra bygd med hembygdsgårdar och ge nostalgi till de som har varit här som barn. Och alla blommor som ska planteras och skötas, och alla dessa kattungar och lamm som ska klappas och kelas med.

Sen när hösten kommer då sprider det sig ett lugn och det är helt ok att ta en "kaffeköpp å dra en filt över bena och titta på tv", inga måsten, inga krav, inga förväntningar å "Tack å lôv". Visst kan man känna igen sig?

Jag tycker hösten är fantastisk med sina färger och hög klar luft och när solen lyser är den fortfarande varm och man kan bara vara.

Denna sommar bjöd på extra allt, var det fint väder så var det extremt varmt. Blåste det, ja, då blåste det som om alla Guds änglar skulle vissla på samma gång. Och regnade det, så regnade det ordentligt. Men ändå hoppas jag att ni har haft en bra sommar.

Själv hade jag tre veckors semester och fick ta del av samtliga väderinslag, jag ser dock fram emot min riktiga semester runt jul. Då ska jag vara ledig och HA semester! I början på sommaren fick min katt "Solveig" kattungar och

jag vet ju vem fadern är för jag har ju honom på gården också. Hela sex kattungar blev det men två av dessa blev änglakatter ganska tidigt. Jag vill lova att det är det fulla kareta i köket på Dalkarlsfolk och fast de är så söta så att de skulle kunna komma undan med mord, så är både jag och mamma "Solveig" ganska så trötta på dem. Hon är verkligen en ensstående ensamstående mamma med fyra vildbasar, för detta med pappaledigt har "LiskJöns" tagit till sin spets och är just pappaledig. Han är ständigt frånvarande. Han är hemma och äter, och sen ut igen som om hans avkommor skulle vara en farsot svårare än digerdöden.

Men nu har alla kattungarna fått ett bra hem och både jag "Solveig", "LiskJöns" och även snälla förståndiga "Barbro" säger unisont ... Å tack å lôv!

Allt gott till er!

Roger Ericsson, kyrkorådets ordförande





Jers kristin Lissel
reporter och krönikör
på Siriklockan.



Har du frid med Gud?

Inte långt från där vi bor ligger det ett litet missionshus: Missionshuset Salem. Det är byggt året innan vårt hus och när vi tittar på gamla bilder vi hittat är likheterna slående – husen har samma typ av panel, farstustaket och snickarglädje. Inne finner man samma profil på taklister och foder. Man kan inte annat än undra om det var samma snickarmästare som låg bakom både vårt hus och detta lilla, röda missionshus som betytt så mycket för så många i den här bygden.

Missionshuset och vårt hus har inte helt samma öde, vårt hus låg ju i djup dvala sedan 1978 när ägarinnan gick bort, men även om missionshuset inte slumrar kanske riktigt lika hårt, så går det ändå varje vinter i ide. Det faller i tystnad och mörker i takt med att vinterns köld drar in över vår lilla dal. Där sitter det stilla bland höga tallar som omgärdar det och väntar på att sommarens värme ska väcka det åter, där längtar det efter ännu en psalm, ännu en koral. Och väcks åter, det gör det. Ännu brukas det lilla kyrkorummet för det syfte det en gång byggdes, ännu hörs den lilla orgelns toner klinga mellan träväggarna. Ty, Salems missionshus är lite unikt, det är det enda missionshuset i trakten som ännu används aktivt i kyrkligt syfte.

Det krävs lite möda att nå missionshuset. En ganska brant backe leder upp till det där det ligger på en liten kulle och blickar ut mot Badaklätten. Halvvägs uppför backen ligger en stor sten till höger. Denna fann man från början längs den skogsväg som gick mellan Sönerudsheden och Oleby, det som för de som bodde här förr var vägen in till Torsby. Sedan kom stora vägen mellan Torsby och Ekshärad och den lilla vägen föll i glömska, användes allt mer sällan,

underhölls än mindre, tills en dag den var obrukbar för annat än terrängfordon eller till fots. Stenen började bli mossig och kunde ha blivit kvar där den en gång stod om det inte hade varit så att någon i bygden visste att det var något alldeles särskilt med den där stenen och såg till att få den flyttad till där vi finner den idag. Hade den lämnats till dagens generation eller ytterligare en hade ingen vetat om stenens hemlighet och jag tänker att det är med den som med mycket annat här i världen. Så mycket lokalkänedom, så många minnen om original och personer som för länge sedan gått ur tiden, så mycket kunskap som riskerar att begravas under ett täcke av glömska och ovisshet som kanske blir omöjligt att sedermera skrapa bort om allt för lång tid tillåts gå.

Låt oss ta vara på det som tas till vara bör, låt oss förvalta det arv vi fått givet, låt oss tillsammans skrapa bort mossan och låta det som finns kring oss som är värt att bevara bli vår sten, likt den sten som nu rengjorts och sitter på vägen upp till Salem med frågan till de förbipasserande, den viktiga, själv-reflekterande frågan: Har du frid med Gud? Låt oss finna den friden och låt oss bära den in i framtiden.



Sven-Göran "Svennis" Erikssons begravning i Fryksände kyrka den 13 september 2024

Text och foto: Birgitta Åberg, informatör Fryksände pastorat

Stearinljusen är tända, blommorna är på plats. Musiken från kyrkan tonar ut och kyrkklockorna börjar ringa. Kyrkan är fylld av vördnadsfulla och berörda Torsbybor, gäster och anhöriga. Alla är klädda i svart. Det är fredag, klockan är 10.00 och begravningsgudstjänsten för Svennis ska precis börja.

"Vi har samlats för att ta avsked av Sven-Göran" började prästen Ingela Älvskog begravningsgudstjänsten.

Hon berättade så värdigt och fint om Svennis i sitt griftetal och prästkandidat Drew Baldwin översatte till engelska så att även de utländska gästerna förstod.

Allt varvades med stämningsfull musik där Organist Urban Karlsson inledde med *I am sailing* på orgeln. Ingela Älvskog sjöng sången *Låt hjärtat va med* akompanjerad av Anders "Halle" Halvarsson på flygel. Charlotta och Johan Birgersson sjöng och spelade *Candle in the wind, My way*



och *Volare*. Begravningen avslutades med *Värmlandsvisan* framförd av Oscar Magnusson och när sedan organist Urban Karlsson fortsatte *Värmlandsvisan* på kyrkorgeln bars kistan ut av närmsta familjen och vänner för att sen föras i procession ner till hembygdsgården Kollsberg, där tal och mer musik väntade.

Hur kommer det sig att ett så pass litet pastorat som Fryksände klarade av att arrangera en så enormt stor begravning?

Det är nog många faktorer som spelar in, bra ledning och en positiv personal som känner trygghet inför de arbetsuppgifter som ska göras. Det har varit många förberedelser, omfattande planering, många möten och telefonsamtal med olika aktörer i samhället. Alla begravningar är såklart lika viktiga men den här krävde en helt annan arbetsinsats för att kunna genomföras på ett bra och värdigt sätt.

Sammansvetsat arbetslag

Alla i personalen vittnar om det sammansvetsade arbetslaget, där inställningen hela tiden varit att ge Svernis och hans anhöriga den fina begravning de ville ha. Det ordinarie

arbetsuppgifterna har i viss mån fått stå tillbaka för att genomföra begravningen och man har även behövt hantera all mediabevakning, press och säkerhetstänk kring detta. Precis all personal har varit involverade, alltså de som jobbar på kyrkogården och kyrkogårdsförvaltning till präster, diakoner, kyrkokamrer, administrativ personal, församlingsvärdinnor, lokalvård, vaktmästare, informatör, pedagoger och musiker.

När alla arbetsuppgifterna på själva begravningsdagen skulle fördelas mellan personalen blev alla informerade om att om någon inte var bekväm med sitt tilldelade uppdrag och ville byta uppgift, så var det inga problem, men det ville ingen. Alla gick in för sin uppgift, om det så var att vara vägvakt vid de avstängda vägarna, entrévärd, värd inne kyrkan, finnas ute på kyrkogården eller vara behjälplig utanför kyrkan, sköta mixerbordet i kyrkan, fotografera eller finnas i församlingshemmet om någon behövt gå dit och man såg sitt uppdrag som ett hedersuppdrag.

– Alla har varit hjälpsamma och så osjälviskt ställt upp, säger Marie Nilsson som jobbar som kyrkokamrersassistent och hon fortsätter:

– Vi visste ju inte hur det skulle bli i slutändan, men genom allas fokus på vad vi hade framför oss, så blev det



väldigt bra. Kyrkokamrer Elisabeth Johnson, håller med Marie till fullo och nämner även hon det sammansvetsade arbetslaget.

– Man ville göra det fint för Svennis anhöriga och följa Svennis vilja om en allmän begravning där alla får komma, säger Anna-Lena Yderstig som jobbar med administration.

Kyrkvaktmästare Lisbeth Kanth berättar att hon tyckte att begravningen blev så fin och värdig och att alla gjorde sitt bästa för att uppnå detta.

Även Anna-Karin Jönsson, pastoratets församlingsvärdinna stämmer in i kören om vikten av att ha ett sammansvetsat, fungerande arbetslag. Hon sätter sig ner i församlingshemmets samlingshall och börjar minnas Svennis. Hon berättar om hur Svennis och pappa Sven besökte ”Gubbfrukosten”, en samlingsplats för ”gubbar” i olika åldrar som träffas för att umgås, prata, skratta och äta frukost tillsammans i församlingshemmet. Svennis hade blivit tillfrågad om han ville komma och berätta om sitt liv, och det ville han självklart.

Anna-Karin blir rörd när hon berättar hur ödmjuk han var och hur han lyssnade in och tog sig tid att prata med alla som kommit och att han utstrålade sån värme. Han berättade om sitt liv från när han var en liten pojke till hur han reste världen över i sin roll som tränare, för ”gubbfrukostgubbarna”.

Vid ett annat tillfälle under en insamling till Världens barn i församlingshemmet kom både Svennis och pappa Sven

och drack kaffe, lyssnade på musikunderhållning och köpte lotter till förmån för insamlingen.

Fryksändes musiker Anders ”Halle” Halvarsson har haft en stor och viktig funktion vid Svennis begravning. Han har spelat flygel under den timmeslånga samlingsmusik innan själva begravningen började, där han och organist Urban Karlsson alternerade med sina musikstycken. Halle spelar på gehör och går in i känslan och improviserar fram sina låtar i stunden. Han försöker anpassa sin musik efter den bortgångne och tycker det är viktigt med en personlig prägel, så han kände in stämningen i kyrkan och tonerna bara kom.

– Inför Svennis begravning har det såklart varit betydligt mer förberedelser, säger Halle och inflikar att han inte var mer nervös inför denna än inför andra begravningar. Halle kompade också Charlotta och Johan Birgersson under deras framträdanden.

Svennis var en man som aldrig glömde var han kom ifrån och som har satt djupa spår i många hjärtan.

***Han ville ha en begravning för att
”fira hans liv, ingen sorgsen begravning,
det skulle vara glatt med mycket
musik, humor och firande”.
Det var så han ville ha det, Svennis,
och det fick han.***



Pressmeddelande 240902

Sven-Göran Erikssons begravning äger rum fredagen den 13 september kl. 10.00 i Fryksände kyrka. Efter begravningen musikprocession till Kollbergs hembygdsgård där tal kommer att hållas. Klädsel: mörk kostym. Korn i mycket god tid, ont om parkeringar i Torsby med anledning av pågående höstmarknad. Kyrkans portar stängs senast kl. 10.00. Begränsat antal platser. Vask- och fotoförbud i kyrkan.

Press och media hänvisas till bosse@trueent.se.

För mer information om begravningen: www.torsbybegravningsbyra.se, www.svenskakeriksson.com, www.svenskakyrkan.se/fryksande.



Det var viktigt att begravningannonsern och pressreleasen hade samma tydliga budskap. Här är Christoffer och Karin från Torsby begravningsbyrå i Johans arbetsrum, parallellt översatts pressmeddelandet till engelska av Drew och vår informatör Birgitta Åberg ordnar en fin layout. Tiden var knapp, media ringde hela tiden.

Ett stort förtroende!

Jag brukar ofta avsluta minnesstunder vid begravningar med att tacka för förtroendet. För det är ett stort förtroende vi får då en begravningsgudstjänst ska förrättas. Det är alltid väldigt många detaljer och inget får gå fel.

Förtroendet att vi fick förrätta Sven Göran ”Svennis” Erikssons begravning skiljer sig i princip inte från andra begravningsgudstjänster annat än att här krävdes en ovanligt stor insats av personal, frivilliga och externa resurser. Allt löpte på som planerat och jag är som kyrkoherde och samordnare kolossalt stolt över ett så fantastiskt flexibelt och kompetent arbetslag. Det var alle man på däck. Tack! Bra!

Tack även till kyrkorådet som genom Roger Ericsson givit mig sitt fulla stöd i min roll som kyrkoherde. Vidare ett stort tack till Carina Stolpe, Carina Karlsson och Conny Johannesson som bidrog som frivilliga funktionärer. Tack till Torsby kommun och kommunchef Thomas Stjernedorff, Andre Liljemark, Urban Hallström, Anna Bakken-Andersson och Marie Johansson och övrig personal vid Gat- och fastighetskontoret. Tack till Räddningstjänsten och den räddningsstyrka som genom Johan Wesths regi var med oss hela tiden. Tack även till Regionen och ambulansen genom Gunilla Hallstenson. Tack till Polisen – dels vår lokala polis genom Henrik Gustavsson och Morgan Olsson dels till de extrasurser som sattes in externt genom polisområde Värmland och dess chef Anna Hallqvist. Tack till säkerhetsföretaget Scutus genom Tage Åström – din kompetens och personlighet gjorde intryck – och tack till Torsby begravningsbyrå – Karin Nordlin, Christoffer och Lars Jansson inte minst och tack till solisterna Charlotta och Johan Birgersson och Oscar Magnusson. Tack till Åmåls församling och att vi fick

”låna” Ingela Älvskog – och tack Ingela för din fina roll som officiant och präst. Tack till Peter Obbarius för extern teknisk kompetens, Kristin Lissel för kåserande penna och till Bosse Gustavsson, Svennis agent tillika Anders Runebjer, Svennis advokat. Tack till Torsby IF genom Christina Johansson. Och genom advokat Anders Runebjer, barnen Lina Eriksson och Johan Eriksson framförs här även ett stort tack till ansvariga för arrangemanget efter begravningsgudstjänsten: Torsby Brass genom Berit Palmquist och Kollbergs hembygdsgård genom Berit Juuhl.

Sist men inte minst ett tack till alla representanter för media - lokalt, nationellt och internationellt vilka alla respekterade de rågångar som sattes upp i och kring kyrkan och begravningsgudstjänsten.

Efter begravningsgudstjänsten kom ett mail från en medarbetare på kyrkokansliet i Uppsala, med en hälsning till alla i pastoratet:

Jag vill bara skicka en hälsning till pastoratet och alla inblandade i Svennis begravning idag. Det var länge sedan jag var så här stolt över att kalla mig kristen och jobba för Svenska kyrkan. Allt ifrån liturgin, till involveringen av den smått fantastiska prästkandidaten, till enkelheten och inga extravaganser i en tid när fokus ofta läggs på det motsatta. Tack för att ni gav mig hopp redan när jag läste intervjun i Kyrkans tidning och än mer idag!

Johan Bonander, kyrkoherde



Krönikör Kristin Liss reflektioner utanför kyrkan under Svennis begravning

Text och foto: Jers Kristin Lissel

Fredagen den 13:e. En dag att undvika och hålla sig inne för den skrockfulle, men för de flesta torsbybor och den fotbollsintresserade innebar fredagen den 13 september 2024 något helt annat. Torsby låg denna arla morgontimma inhöljd i en tät höstdimma som skulle hålla i sig långt in på eftermiddagen och ännu slumrade den lilla orten tyst.

Kring Fryksände kyrka hade dock folk redan börjat samlas. Alla var de här för att ta ett sista farväl av ortens stora legend: Sven-Göran "Svennis" Eriksson.

Svennis var känd långt bortom socken- och landskapsgränsen. Han var en av de som "tog sig ut i världen" och nog kan man väl säga att han erövrade den också. Framgångarna med IFK Göteborg skulle skicka iväg honom på det ena äventyret efter det andra. Störst var kanske uppdraget som tränare för det engelska fotbollslandslaget mellan 2001 och 2006 med storstjärnan David Beckham som kapten. Under tecknad bodde själv i England en del av den här tiden och minns hur omtalad han var. Det gick sällan en vecka utan att han var med i några av Storbritanniens större tidningar, gärna i form av någon typ av skandal; rubrikerna fullkomligt haglade kring honom. Men för de fotbollsintresserade var jargongen en helt annan, när man sa att man var från Sverige var det ofta Svennis det refererades till, respekten för honom var stor och med respekten kom också förväntningarna.

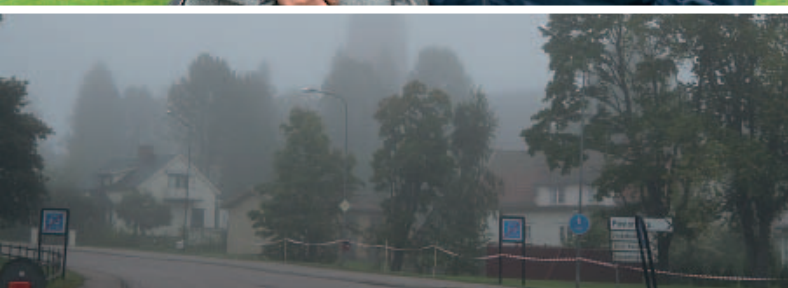
Sommaren 2004 spelades fotbolls-EM i Portugal och feststämningen i London var verkligen på topp. Det var en varm och härlig sommar och för varje vinst, oavsett om det var England eller något annat land som vann, så festades det

över hela staden långt in på småtimmarna. Det var mäktigt att få uppleva och än en gång blev jag som svensk varse om just hur stor Svennis var i det land jag då befann mig. Tyvärr räckte det inte hela vägen för Svennis och hans grabbar, vare sig i detta eller de andra mästerskap de spelade i. Jag minns att min far sa att han var säker på att om Svennis lyckades leda England till vinst i ett större mästerskap skulle han bli adlad till Sir Svennis, men huruvida detta stämde eller ej får vi aldrig veta.

Så var vi då som sagt samlade vid denna vackra kyrka i nygotisk stil för att ge honom ett sista avsked. Dimman höll alltså i sig, tryckte undan värmen och spred en bister iskyla över nejderna. Den ena prominenta gästen efter den andra anlände och gick in genom den södra porten, allmänheten släpptes in genom den västra. Kyrkan fylldes på från båda håll till dess att den knakade i fogarna.

Kommunalråd Peter Jonsson anlände tillsammans med några andra från kommunen och summerar Svennis: "Jag tror han var lika känd för att vara en bra människa som han var känd för att vara en bra fotbollstränare."

När klockan närmade sig 10.00 var det dock ännu inte jättemånga besökare som samlats på utsidan av kyrkan.



– Var är alla, tänkte jag i mitt stilla sinne, men sa det inte högt, ville inte riktigt tro att det var sant att dessa några få dussin var alla som skulle samlas här utanför.

Kyrkklockorna började ringa. Hänförande klingade de ut över bygden med dimman alltjämt som kuliss och när de klämtat ut, när jag åter blickade runt mig fann jag mig mitt bland hundratals sörjande torsbybor, likt en böljande våg hade de svept in från alla håll och stod nu där fulla av vördnad och respekt.

När begravningsakten började var det helt knäpptyst i kyrkparken – allas fokus var på storbildsskärmen där ceremonin varvades med utvalda psalmer och sång. När präst Ingela Älvskog bröt ut i *Låt hjärtat va' med* spred sig leendena hos åhörarna i ett tillfälligt uppbrott i den annars sammanbitna och andäktiga stämningen. Människorna som står här, ute i dimman och diset, hade alla vardagliga kläder på sig, kläder i alla de färger, en och annan blå-vitthalsduk kunde skimras. De som tagit plats i kyrkan å andra sidan hade följt den klassiska klädkoden, svart och kostym. Tillsammans bildade alla besökare en helhet, en perfekt sådan, en metafor för Sveriges själv: den vanliga människan och jetsetaren, vardag och VIP, båda fanns de representerade här vid hans begravning, samtliga var de fyllda av sina egna minnen av honom och genom alla de som var här för att hedra honom lever han vidare, genom våra ögon bär vi hans anda vidare.

Vid överlåtelsen, vid familjens avsked och vid slutbönen kunde mångt fuktigt öga ses bland åskådarna, mången näsduk sågs tas upp ur jackfickor och stoppades lika hastigt tillbaka igen bland gammal som ung; ingen har lämnats oberörd när väl akten är över.



Körterminen är igång för barn och ungdom!

Fortfarande finns lediga platser. Men först till kvarn, max 20 barn/kör.

TISDAGAR

I Östmarks skolas matsal **HIMLAKÖREN**

kl. 13.15-13.45 (för elever i förskoleklass, 1, 2 och 3)

I Holmeskolans musikal **MÅNKÖREN**

kl. 15-15.30 (för elever i förskoleklass och klass 1)

I Holmeskolans musikal **SOLKÖREN**

kl. 15.30-16 (för elever i klass 2 och 3)

ONSDAGAR

I Oleby skola **STJÄRNKÖREN** kl 13.30-14

(för elever i förskoleklass, 1, 2 och 3)

TORSDAGAR

I Fryksände församlingshems musikal

ungdomskören **SOUL CHILDREN**

kl. 15-17 (för ungdom 10-15 år) En kör med två drop

in-tider: FRUKT för er som slutar skolan kl. 15 +

MACKA tillsammans med er som slutar kl. 16. All

sång slutar kl 17. Googla Soul Children Sverige för

detaljerad info.

För de allra minsta finns **LITEN & stor MuSiK**

(en sång och rörelse stund på max 15 min för små-

barn: 0-5 år med föräldrar) i Fryksände församlings-

hems musikal cirka 1gång/månad i anslutning till

MATEN ÄR KLAR. Annonseras i TorsbyBladet.

Drop in = Ingen föranmälan krävs.

Vid intresse maila körledare Mia på:

rose-marie.stenmark@svenskakyrkan.se

Hoppas vi ses!

Mvh barnkörteamet: Mia, Halle, Hasse, Annamaj & Leo

Betraktelse

NÅGRA TANKAR OM OFFER

Text: Karin Jansson Foto: Birgitta Åberg

Att offra sig kan låta fint när någon är självuppoftande på ett varmt och lagom sätt. Att offra sig kan även låta lite "ja, ja, jag kan väl offra mig" - nästan lite ofrivilligt och som om det förväntas belönas. Att "vara ett offer" kan låta svagt.

I vår tid är det nästan förbjudet att vara ett offer, raskt slänger någon in ordet "offerkofta" eller "offermentalitet" som att den som blivit offer för något överdriver och söker uppmärksamhet.

I kyrkan är ordet offer centralt. Men för att förstå tankegångarna i Bibeln får vi ta hjälp av engelskans två olika översättningar av det som i svenska språket fått samma ord Offer, nämligen orden Sacrifice respektive Victim.

Jesus offrade sig, d.v.s. gjorde sig själv till ett offer i meningen SACRIFICE. Vi kan nästan översätta det till GÅVA. Han gav sitt liv som en offergåva. Ett sådant offer i andlig mening är alltid hundra procentigt fullödigt, det tas från det bästa man har.

Om man däremot ger lite av sådant man ändå kan undvara, om man ger av sitt överskott – då är det inget riktigt offer. Vi är ju alltid kallade att ge av vårt överflöd, det är bara ren medmänsklighet. Offer kostar uppoffring helt enkelt. När Jesus offrade sig var han alltså inget offer i betydelsen

VICTIM, Han lät sig offras frivilligt – han var inte hjälplöst utsatt. Gud offrade sin son. Jesus offrade sitt liv. Detta öppnade himmelens portar för alla som tror.

Nu vill jag tala lite om offer i den andra betydelsen engelskans VICTIM. Detta är att vara ofrivilligt utsatt. Är du eller har du varit utsatt för brott så är du ett brottsoffer. Ingen blir det frivilligt. Kanske har du då varit med om det märkliga fenomenet att när du vittnar om det du blivit utsatt för så hamnar skuldbördan lätt hos dig som offer - och inte hos förövaren!

Bara att nämna att något orättfärdigt skett verkar bli en börda för omgivningen. Det är som att om bara offer kunde vara lite tysta så märks ju inte problemet så mycket. Man "skjuter budbäraren" som det brukar heta. Bevare mig väl.

Ja, Gud, bevare oss väl från att skuldbelägga offer. Gud ge styrka åt alla utsatta. Väck samvetet hos förövare. Och hjälp oss Gud att ge våra liv till dig så att din kärlek och nåd får verka genom oss här på jorden.

Någon att tala med?

Känner du en oro? Kanske känner du att du har ett behov av att tala med någon. Vi i Fryksände pastorat finns till för dig!

Behöver du någon att prata med? Att få dela sina tankar och funderingar med någon kan göra skillnad. Om du är orolig, nedstämd, ledsen eller känner dig ensam kan det vara skönt

att få sätta ord på sina känslor. Vi i Fryksände pastorat finns till för dig, hör av dig till någon av oss om du behöver prata. Vi finns till för dig.



Anna-Greta Olsson Berggren, präst

0560-272 22

anna-greta.berggren@svenskakyrkan.se



Eva Bonander, diakon

0560-272 09

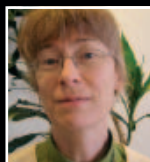
eva.bonander@svenskakyrkan.se



Karin Jansson, präst

0560-272 02

karin.m.jansson@svenskakyrkan.se



Karin Lövestam-Öberg, diakon

0560-272 08

karin.lovestam-oberg@svenskakyrkan.se



Johan Bonander, kyrkoherde

0560-272 01

johan.bonander@svenskakyrkan.se



Konfirmandlägret förde dem samman

Text: Jers Kristin Lissel Foto: Olle Hallström och privat

När jag kliver in genom dörren på det stora röda huset möts jag av doften av nybakat. I köket plockar Liv-Grete, klädd i blommig klänning, fram en äppelpaj ur ugnen.

– Det är inte jag som har bakat, säger hon och skrattar. Det är Mattias, det har aldrig hänt förut! Kom så sätter vi oss i matsalen!

I juni gifte sig Liv-Grete och Mattias Borg, båda 23 år gamla, i Vitsands kyrka, de hade då varit tillsammans i drygt åtta år och hunnit med att skaffa egen gård och två katter: Mojsan och Zelda. Till gården, som ligger i Vägsjöfors, hör även en liten bit mark med strandkant ner mot Brocken och där samlades de innan ceremonin i kyrkan.

– Just den platsen betyder väldigt mycket för oss, vi brukade gå ner dit när vi först började träffas, jag kommer ju inte alls långt därifrån, förklarar Mattias. Vem hade trott att vi några år senare skulle äga den biten? Vi brukade sitta på en stor sten där och drömma om framtiden tillsammans. Det var sommaren innan vi skulle börja nian och allt sådant kändes så himla långt bort.

Detta var sommaren 2016 och tidigare, i maj samma år var de på konfirmandläger i Ransbysätter, norr om Lysvik. De gick egentligen i olika konfirmandgrupper, berättar de: Mattias i folkracegruppen och Liv-Grete i den klassiska gruppen. På lägret slogs dock de båda grupperna samman och det var där som det började slå gnistor mellan dem och de delade sin första kyss.

– Folk var lite förvånade när vi blev tillsammans, vi tillhörde så himla olika gäng: Mattias var en av de coola EPA-killarna och jag var en plugghäst, säger Liv-Grete. Vi gick faktiskt till och med i samma klass på högstadiet, men hade det inte varit för det lägret tror jag aldrig att vi hade fått chansen att bli tillsammans för vi rörde oss i så olika kretsar. Det är ju det som är så häftigt med konfirmation egentligen, människor från alla typer av grupperingar slängs ihop likasom. Mattias pappa sa på bröllopet att när han kom hem från

lägret och berättade att han hade en flickvän, så hade han tänkt att ”ja, ja, det är väl en annan om en vecka eller två,” men så blev det inte.

De försökte att gå samma klass på gymnasiet också och började båda på naturvetenskaplig linje, men Mattias kände ganska snart att det inte passade honom. Helst ville han gå fordonslinjen, eftersom hans största intresse är bilar, men den var full så han fick vänta i godan ro tills antagningarna för nästa år öppnade. Under tiden gick han ekonomilinjens istället, vilket han är tacksam för idag.

– Det är så svårt att veta vad man vill när man är 15, säger han. Men det blev rätt till slut och kanske kan jag starta eget företag nån gång i framtiden, det är det jag drömmer nu i alla fall, men vem vet vad man vill om ytterligare tio år.

De kände tidigt att de vill ha ett eget hus, någonstans att bygga bo på.

– Jag ville ha utrymme för mina fordon och jag passar helt enkelt inte i lägenhet, förklarar han.

– Nej, du är ju en liten ”göbb,” skrattar Liv-Grete och ser ömt på honom.

De tittade först på ett annat hus, ett modernt enplanshus. De tyckte båda att det var fint, men att det helt enkelt inte var ”deras” hus. När sedan den gård de nu bor på kom ut var Liv-Grete skeptisk i början, men så fort de klev in genom dörren kände de båda att de hade kommit hem och hösten 2021 flyttade in. ”De hade då redan bott tillsammans sedan de var i 16-årsåldern, men i lillstugan hos Liv-Gretes föräldrar.

– Det var bara ett sovrum ute i det gamla stallet, men vi kände oss supervuxna!

Liv-Grete är nyutexaminerad farmaceut och har precis fått fast jobb på apoteket i Torsby. Mattias å sin sida har bland annat jobbat på Note och som bilmekaniker, nu är han



tillbaka i bilbraschen igen, denna gång som kundmottagare på Fryksdalens bil. I övrigt är de väldigt familjeorienterade. Hon kommer från en ganska stor familj i Rinn och de umgås flitigt med bådas familjer. De har ofta folk på besök på gården, många vänner som kommer på fest och middag. Ibland är de barnvakt åt hennes syskonbarn och han har hjälpt hennes lillebror att bygga en EPA. Vardagen går, förutom jobben, mycket till gården och huset.

– Den där klyschan att det alltid finns något att göra om man har hus, den stämmer! säger Mattias. Men nu har jag

köpt mig en robotgräsklippare så jag slipper klippa gräset åtminstone. I det närmaste drömmer de om en egen familj och att renovera färdigt gården, men det tar de lite pö om pö, de vill bo in sig ordentligt först och känna efter, känna in huset. De har inte så bråttom, förklarar de.

– Vi har nog ett ganska traditionellt förhållande, vi känner oss väldigt trygga med varandra och där vi är i livet och även fast vi är väldigt olika så kompletterar vi varandra. Ända från den där första kyssen har det alltid känts så självklart mellan oss.



Församlingsutflykt i våras i Vitsand 29/5 2024

P. A. Mattson

Vitsandssonen Per August Mattsson med finska anor, var en fattig vallarpojke född 29 september 1865 på finntorpet Kôrken i Mangen, Vitsand. Han blev President inom Minnesotakonferensen dog den fjärde april 1944 i sitt hem i Hopkins, Minnesota i en ålder av 78 år.

Per gick ur folkskolan i Mangen med högsta betyg och deltog med stort intresse i konfirmationsundervisningen i Vitsands kyrka.

Pers intresse för kyrkan

Per kände redan som vallpojke dragning till det heliga präst-ämbetet och i den handskrivna självbiografen avsedd för närmaste familjekretsen skrev han, att han många gånger, önskade när han satt i Vitsands kyrka och såg prästen gå fram till altaret eller upp till predikostolen, att han skulle få bli präst. Men den önskan ansåg han då alldeles omöjlig att gå i uppfyllelse på grund av deras fattigdom. Ingen kunde i alla fall hindra honom från att låta en sten på finntorpet "Predikostenen" bli en "predikostol" och låta korna och fåren vara åhörare. Men han säger i sin biografi "de voro inte värst uppmärksamma åhörare utan jag måste gå ner och se efter dem".

Vad tiden led skulle han i alla fall få fler och mer uppmärksamma åhörare än han hade från "Predikostenen" vid Kôrken. Peter Mattsons väg till ordförandeposten, som närmast motsvarar vår biskopsstol, är en intressant historia.

Per 17 år och hans bror Edvard utvandrade från Kôrken 4/4 1882 enligt hfl, i verkligheten 23/4 till Nordamerika. Där ändrade han namn till Peter August Mattson och kallades P. A. Mattson

De for på våren innan snön hunnit smälta. De stoppade pick och pack i en släde och tog vägen över Mangstranden, Mangen och Östmark. Komna ett stycke på väg så tog snön slut, och de fick lämna släden och flytta över bagaget på en kärre, och fortsätta mot Konradsfors i Östmark. Efter två dagar kom de till Kongsvinger, där Per för första gången såg ett tåg.

Han skulle få se många tåg innan han dog. De for den vanliga vägen för folk i dessa trakter på väg till Amerika, nämligen med tåg från Kongsvinger till Kristiania (Oslo), båt över Nordsjön till Hull, häst och vagn till Liverpool och Peter och hans bror Edvard kom till Halifax 19 maj 1882. Därefter vidare över Quebec-Chicago-Milwaukee till bestämmelseorten Sacred Heart i Minnesota, dit de kom 30 maj 1882. Där möttes de av brodern Louis (Lars) och arbetade där till följande vår.



Foto: Karin Jansson

Han beskriver hur han fick arbeta hårt på olika platser. Ibland när han inte hade tak över huvudet, måste han sova i höstackar.

April 1883 lämnade de tre bröderna Sacred Heart och gick 12 mil till sin bror Johan, där de bodde ett tag i hans stuga för att själva titta efter och få tag på en egen gård.

Därifrån sände de biljetter till föräldrarna och brodern Olof, vilka kom sedan i juni 1885.

Så småningom fick han i varje fall tillfälle att börja sina studier i december 1885. Som en mycket studiebegåvad och intelligent man lämnar han skolan - Gustav Adolphus college i St Peter, motsvarar vårt läroverk - som primus, fastän han en tid fått ge sig därifrån och fara ut och tjäna ihop lite pengar för att kunna fortsätta sina studier.

Vid Augustanasynodens prästseminarium skötte han sig och sina studier på samma föredömliga sätt, som han tidigare gjort. Han prästvigdes 10 juni i St Peter.

Han grundlade 45 församlingar inom Augustanakyrkan i Amerika. Han var en framstående predikant och var en varm nykterhetskämpe och sprit förekom aldrig i hans hem.

Han skrev mängder av artiklar för den kyrkliga pressen och verkade som utgivare av Minnesota Stats Tidning, som utkom en gång i veckan och var organ för Minnesotakonferensen (ungefär motsvarande stift). Bara artiklarna och ledarna på svenska i denna sistnämnda tidning skulle fylla flera meterhöga packlärar.

Han var en ödmjuk, allvarlig och nästan tung personlighet - dock inte utan inslag av humor - och ingav en känsla av förtroende.

Han blev lärare och sen ledare för den skola han själv gått i, nämligen Gustavus Adolphus. Han var den sjätte och siste av de svenskfödda ledarna för detta läroverk.

Allt detta gjorde nu att han 1913 blev vald till ledare = president för Minnesotakonferensen (motsv. biskop hos oss) och att leda kyrkans arbete inom Minnesota och en del kringliggande trakter. Denna post valdes han sedan till i 26 år.

Han blev vald i åtta år till vice ledare = president för Augustanasynoden i Amerika och Kanada, vilket skulle motsvara en vice ärkebiskop hos oss, om det funnits en sådan befattning.

Vid sidan av sitt offentliga arbete var han en god familjefar tillsammans med hustrun Emma för barnen Myrtle, Hamlin och Violet.

Hans son doktor Hamlin Mattson - följde själv en Sverigevän och framstående kirurg i Minneapolis - som var hemma i Vitsands kyrka 1952, och i närvaro av dåvarande biskopen Runestam och kyrkoherde E Branzell, överlämnade en gåva ett par silverljusstakar till altaret i Vitsands kyrka.

Själv var P A Mattson hemma till i Körken tre gånger och sista gången 1935,

Han var en heder inte bara för Vitsand, utan för hela vårt land, som en av de bästa och mest hängivna söner Sverige skänkt Amerika, väl värd att nämnas vid sidan av andra värmändska och svenska märkesmän på andra sidan Atlanten.

Han har också tilldelats de kända svenska utmärkelsetecknen Nordstjärnan och Serafimerorden. (Namnet Kurken (kurk betyder trana på finska)

Ett sammandrag av Rigmor Mähler



Församlingsafton

Torsdag den 31 oktober kl 18.00
i Fryksände församlingshem

"Var dag är en sällsam gåva"

Anna Wilén pratar om sin bok "I min pappas himmel". En kväll i ord, bild och ton om sorg och saknad efter någon man älskar.

Unga vuxna/ gymnasiekonfa!

**Blev det inte av? eller valde du bort
konfirmationen av olika skäl när du
gick på högstadiet?**

Nu startar vi en grupp för dig som är ca 16-25 år. Vi träffas första gången söndagen 1/12 i Fryksände kyrka på den härliga Första-advents-gudstjänsten och samlas efteråt för lite info och fika. Våra träffar kommer att vara på fredagar kl.17-18 på Prostgården i Torsby.

Konfirmationen sker under påskhelgen i april 2025. Om du inte redan är döpt ordnar vi det i god tid före konfirmationen. Deltagandet är kostnadsfritt.

**Välkommen att höra av dig med anmälan
eller eventuella frågor:**

Karin Jansson, präst: 070-2807194 eller
Hasse Öberg, pedagog: 070-2503763

Våra konfirmand- jubileum

Det var nu det tionde året i rad som vi i Fryksände pastorat bjöd in till konfirmandjubileum. Det är alltid så roligt att vara med då dessa jubilarer möts.

Är det femtio år sedan då man konfirmerades känner de flesta igen varandra. Värre är det då det hunnit gå 60 eller 70 år. Jag brukar då, i småpratet före och efter dessa gudstjänster, bistå i "avtecknandet av den andre". Lika roligt är det varje gång att få vara med om dessa sen förtjusta igenkänningar. "Men är det du?"

Konfirmandjubileumsgudstjänsterna firas som högmässa i Fryksände och som mässor i Lekvattnet, Vitsand och Östmark. I regel brukar vi i inledningstalen prata lite om vad som hände på såväl den inhemska som den världsvida scenen aktuellt år då jubilarerna konfirmerades. Efter gudstjänsten bjuds alla på smörgåstårter och därefter kaffe och tårter. En bland de viktigaste uppgifterna då som värd är att försöka få de olika jubilarerna att dela med sig av personliga minnen. Inte sällan har jubilarerna även med sig fotografier. Det brukar bli härliga möten.

En stor, för att inte säga avgörande hjälp, i förberedelsen av dessa konfirmandjubileum står Helena och Hans Lidberg för. Dåtids kyrkböcker, där alla konfirmander antecknats, finns numer på Värmlands museum. Därifrån beställs kopior ur kyrkböckerna och sen vidtar ett grannliga detektivarbete, ibland långt utanför vårt lands gränser. Ett arbete Helena och Hans genomför med stor bravur.

Jag vill här passa på att tacka Helena och Hans men även övriga i vår personal och bland frivilliga som är delaktiga i att göra dessa jubileer så proffsig genomförda. En stor eloge till er alla!

Johan Bonander, kyrkoherde

Foto: Yderstigs Bild



1954 års konfirmander i Fryksände 2024

Övre raden: Britt-Lis Björklund, Ingrid Eriksson, Karl-Erik Jonsson, Bror Näslund, Mats Bjuremo, Johan Bonander, Bengt Bengtsson, Roland Olsson, Berit Juhl, Mona Mattsson. Nedre raden: Anna Nilsson, Gunvor Sörenson, Siv Högberg, Uno Englund, Monika Eriksson, Maja Karlsson, Gun Drape.

1964 års konfirmander i Fryksände 2024

Övre raden: Lena Ottosson Dahlqvist, Jan Åke Lindberg, Staffan Engström, Gunnar Dedorsson, Kjell-Åke Fryklund, Ulf Ronge, Sören Jansson, Ann-Christine Kärnvist. Mittenraden: Margit Johansson, Lisbet Arvidsson, Gunilla Danielsson, Tommy Persson, Johan Bonander, Lars Andersson, Per-Inge Walfridsson, Mona Bodén, Berit Emanuelsson. Nedre raden: Inger Samuelsson, Ann-Britt Näsman, Anne-Marie Andersson, Evy Werner, Marianne Valfridsson, Isabella Öster, Siv Ganterud.





1974 års konfirmander i Fryksände 2024

Kristina Svensson, Eva Persson, Johan Bonander, Christina Walfridsson, Kajsa Olsson

1954, 1964 och 1974 års konfirmander i Vitsand 2024

Övre raden: Per Olov Olsén, Ove Bergström, Göran Larsson, Anders Larsson, Johan Bonander, Lars-Åke Larsson, Alf Åke Henriksson, Malte Persson, Leif Gustavsson. Nedre raden: Gerd Bönström, Anita Persson, Ulla Magnusson, Inga-Greta Lindblom, Margit Lindh, Lisbeth Broberg, Annika Jansson, Suzanne Måwe.





Foto: Yderstigs Bild



1954, 1964 och 1974 års konfirmander i Lekvattnet 2024

Övre raden: Berit Gunnarsson, Kjerstin Olsson, Tony Persson, Johan Bonander, Ulla Staaf, Majny Johannesson. Nedre raden: Gun Kareliusson, Pia Larsson, Susanne Nordin, Monika Rådström.

1954 års konfirmander i Östmark 2024

Gunnel Dunger, John Nilsson, Johan Bonander, Rune Mattsson, Helge Gustavsson, Elsy Halvarsson.





1964 års konfirmander i Östmark 2024

Övre raden: Inger Nilsson, Bengt Johansson, Curt-Inge Ottosson, Inge Högfeldt, Sune Olsson, Johan Bonander, Göran Olsson, Stig Karlsson, Inga Tallberg, Håkan Hansson, Siv Eriksson. Nedre raden: Siv Larsson, Mona-Lisa Pettersson, Asta Tallberg, Eva-Gun Nyqvist, Inga-Lill Lundberg, Christina Malmén, Anita Nilsson.

1974 års konfirmander i Östmark 2024

Övre raden: Tina Näslund, Lars-Ove Martinsson, Kjell Pettersson, Johan Bonander, Leif Larsson, Torbjörn Eriksson, Lars-Erik Nilsson. Nedre raden: Ingela Eriksson, Ann-Christin Svensson, Gunnel Persson, Helena Lindberg, Yvonne Eriksson, Ulrika Månsson





Foto: Yderstigs Bild



Konfirmander i Fryksände 4 maj 2024

Övre raden: Isak Kleverstrand, Olle Persson Bodén, Emilia Aggerborg, Nora Fredholm, Ann-Sophie Hartmann, Emilia Olsson, Jonathan Nilsson.
Mittenraden: Matilda Antonsson, Tea Antonsson, Tristan Ravenskog, Karin Jansson, Noa Dedorsson, Rasmus Skog, Hans Öberg, Caspian Grigholm, Anna-Greta Olsson Berggren, Anders Halle Halvarsson, Martin Hargefors. Nedre raden: Melinda Bergström, Shewita Solomon, Nora Jansson, Otilia Olsén, Maja Syversen, Felicia Ottosson.

Konfirmander i Fryksände 18 maj 2024

Övre raden: Karin Jansson, Thea Antonsson, Alex Eriksson, Hans Öberg, Theo Lund, Tristan Råvenskog, Anna-Greta Olsson Berggren.
Nedre raden: Theodor Claussen, Noe Passin, Anna Barthels, Simon Sandelin, Sigge Broberg





Konfirmander i Östmark 25 maj 2024

Övre raden: Albin Ek, Marcus Edvardsson, Alvin Gerke, Samuel Åslund, Marcus Nilsson, Kevin Bodén, Theo Nilsson, Alexander Myrle, Philip Lind Johansson. Mittenraden: Inge Olsson, Robin Olsson, Kevin Ketola, David Orzata, Casper Olsson, Johan Bonander, Rasmus Jacobsson, William Amcoff Larsson, Liam Persson, Emil Lövhagen. Nedre raden: Elmira Eriksson, Isabelle Löfberg, Fia Åhslund, Moa Bjelvert, Angelica Linder, Ellie Ollén, Fanny Walfridsson, Linn Jakobsson, Ida Bergkvist, Wilma Haraldsson.

Invigning av gröna stolan Östmarks kyrka

Text: Anna-Greta O Berggren Foto: Ingela Högfeldt

Än en gång fick vi inviga en ny stola, den gröna denna gång. Söndagen den 2 juni kl. 15 var det dags och Inga-Lill Gustafsson fanns med som har tillverkat den. Designen bakom är Roger Ericsson som tänkt på skogen och "mölter" som ju passar bra till den gröna perioden i kyrkoåret.

Det är fint att det kommit till nya stolar som vi kan använda länge in i framtiden.



DRÖGER BARN ORO HOPP
NÅGON ATT PRATA MED



**Misstänker du att någon i
din familj använder droger?**

**Vill du träffa andra anhöriga
i en liknande situation?**

Vi avser att starta en stödgrupp där vi träffas för att dela våra erfarenheter och stödja varandra. Samtalsledare kommer finnas med i dessa möten – samtalsledare med egen erfarenhet av att vara anhörig till en familjemedlem som missbrukar.

Projektet är ett samarbetsprojekt mellan Svenska kyrkan i norra Värmland (dvs i Hagfors, Sunne och Torsby kommuner) och Region Värmland.

Anmäl ditt intresse att delta till kyrkoherde Johan Bonander via mail till: johan.bonander@svenskakyrkan.se alt. SMS 073-852 04 40.

När tillräckligt många mailat in en intresseanmälan blir du kontaktad.



Stämningsfull afton på Gräsberget

Text och foto: Jers Kristin Lissel

En tidig augustiafton samlades prästkandidat Drew Baldwin, organist Urban Karlsson och poet Jers Kristin Lissel på Gräsberget för att tillsammans leda en mindre skara åhörare genom ett program med andakt, dragspel och poesi.

Kvällen inleddes med att Urban näst intill kulade in det dryga tjugotal som vandrat den sista biten upp från parkeringen när han spelade *Ack Värmeland* på trumpet i skymningsljuset strax utanför den lilla föreningsstugan. Tonerna ekade över nejden och inte ett öga lämnades torrt.

Man började sedan med utomhusfika och lättare samtal, för att, när myggen, knotten och kvällsskylan började tränga sig på, flytta inomhus där elden sprakade inbjudande från den öppna spisen.

Stugan, som tidigare varit utsatt för vandalism och förstörelse, är idag helrenoverad. Den inhyser ett större rum för samkväm, med flera långbord belysta av klassiska fotogenlampor, samt ett inre kök och mindre sovrum. Den byggdes från början i slutet av 30-talet, när några lokal-

bor ville göra Torsby till Norra Europas främsta skidcenter. Till att börja med locka folk från när och fjärran till platsen, men andra världskriget satte stopp för satsningen och när det väl var över föll fokus på Hovfjället istället. I slutet av 60-talet drevs nattklubb på platsen. Denna hade det passande namnet Klubb Soluppgång eftersom folk brukade vara kvar ända till gryningen. Därefter lämnades stugan åt sitt öde och ett allt större förfall tills den åter började restaureras för några år sedan.

Idag fick åhörarna ta del av ett program fyllt av andakt i kreativitetens tecken varvat med svenska klassiker om *Min älskling du är som en ros* och *Drömmen om Elin* framförda på dragspel, samt egenskrivna dikter av Jers Kristin Lissel.



Motorgudstjänst i sommarsolen

Text och foto: Jers Kristin Lissel

Inget väder behövde trotsas denna söndageftermiddag i slutet av juli när hagforsprästen Markus Porsche kallat till motorgudstjänst i samråd med Torsby Fordonsmuseum.

Endast en dryg handfull veteranfordon – motorcyklar, bilar och mopeder – hade hittat dit, men desto fler åhörare fanns på plats. Musiken stod Anders Halle Halvarsson för, när han varvade själva gudstjänsten med ett urval av Elvis gospellåtar.

Vi som var där välkomnades först till platsen av Nordvärmlands veteran teknikerns ordförande Josef Kjellgren och därefter tog Markus vid, där vi, utöver själva gudstjänsten, även fick ta del av hans personliga resa till denna plats.

– Heter man Porsche i efternamn är det nästan givet att man gillar bilar, och jag gillar verkligen bilar, men jag älskar motorcyklar! förklarar han. Jag höll motorcykelgudstjänster när jag jobbade som präst i Schweiz och fick en väldigt fin respons av de motorcyklister jag träffade då. Vi behöver alla

Guds skydd i vardagen, men kanske lite extra när vi åker motorcykel.

Därefter ledde han församlingen genom en motorinspire-rad bön i skuggan av susande björkar. Psalmerna för dagen var klassiska svenska sommarsalmer som i denna ljuva sommartid vars titel beskrev dagen alldeles förträffligt. Åhörarna stämde in i Herrens bön, som klingade ut över herrgårdsparken och därefter avslutade Halle med Elvis favoritlåt *O store Gud*, som Elvis tydligen hade trott var rysk av ursprung, när den ju i själva verket är svensk. Efteråt stannade de flesta kvar och fikade och sedan avrundades allting med kortege genom Torsby. Kollekten för dagen gick till Sveriges motorcyklisters trafikskadeförbund.



Gravrättsinnehavare sökes

Text: Lars Olsson Foto: Lars Olsson och Birgitta Åberg

Vi söker gravrättsinnehavare till gravplatser på Fryksände och Lekvattnets kyrkogårdar.

Flera gravar på våra kyrkogårdar saknar innehavare och det vill vi försöka rätta till. Det händer att innehavare flyttat utomlands eller på annat vis glömt uppdatera oss om sin nya postadress.

Vi har satt ut skyltar (gröna kontaktskyltar) på de gravar som är berörda, där de anhöriga uppmanas att kontakta kyrkogårdsförvaltningen.

På nästa sida följer en lista över vilka gravar det gäller. Det är viktigt för dig som vill behålla en gravplats att det

finns aktuella uppgifter om vem som är innehavare och korrekta kontaktuppgifter till denne.

Om vi inte inom två år från skyltning och annonsering får kontakt med någon intressent kan de skyltade gravplatserna komma att betraktas som återlämnade till huvudmannen (kyrkogårdsförvaltningen).

Om det finns en grön kontaktskylt på en grav du brukar besöka kontakta då kyrkogårdsförvaltningen, telefon 0560-272 00



Fryksände kyrkogård

Gravplats	Namn	Gravsatt			
Kv 1, nr: 18		-	Kv 6, nr: 238	Margareta Ida Sjökvist	1982-09-14
Kv 1, nr: 40		-	Kv 6, nr: 259	Frideborg Maria Anna Nyberg	1980-11-29
Kv 1, nr: 72	Elsa Ingeborg Persson	1998-10-30	Kv 6, nr: 265	Lennart Olsson	2000-04-01
Kv 1, nr: 78	Ruth Margit Elise Carlkvist	2007-05-25	Kv 6, nr: 269	Olov Jonsson	1919
Kv 2, nr: 153-C	Per Eriksson	1982-09-18	Kv 6, nr: 286	Helena Anna Ek	1997-11-20
Kv 2, nr: 170	Viktor Johan Ivar Nilsson	2008-05-10	Kv 6, nr: 317	Hillevi Lundberg	1966-05-07
Kv 2, nr: 187	Kristina Jonsson	1967-10-14	Kv 6, nr: 323	Lydia Sofia Ida Elf	1951-05-18
Kv 3, nr: 103	Lovisa Grundström	1916-11-23	Kv 6, nr: 337	Hildeborg Emma Larsson	1987-04-11
Kv 3, nr: 253	Hanna Eliasson	1970-04-04	Kv 7, nr: 115	-	
Kv 3, nr: 343	Maria Jonsson		Kv 7, nr: 226	Syskonen Olsson	
Kv 3, nr: 345	Ernst Hugo Grundström	1978-07-22	Kv 7, nr: 234	-	
Kv 3, nr: 350	Maria Gerda Larsson		Kv 7, nr: 243	Göte Ernst Norrlén	1995-04-28
Kv 3, nr: 470	Alexander Andersson		Kv 7, nr: 249	Maria Åsberg	
Kv 3, nr: 475	C Tillander		Kv 7, nr: 279	Ludvig Svensson	1951-06-16
Kv 3, nr: 481	Algot John Åsberg	1993-07-16	Kv 7, nr: 280	Kristina Persson	1950-09-24
Kv 3, nr: 482	Anders Larsson	1937-10-02	Kv 7, nr: 284	Elisabeth Jenny Spets	983-01-15
Kv 3, nr: 487	Fritiof Gustav Olsson	1978-03-11	Kv 7, nr: 293	Maj-Britt Ulla Nilsson	2021-02-12
Kv 3, nr: 490	Stig Gunnar Johansson	1995-07-19	Kv 7, nr: 300	Ida Jönsson	1955-08-14
Kv 3, nr: 508	Br Mattsson		Kv 7, nr: 301	Maria Elsa Karin Persson	1996-02-01
Kv 3, nr: 518	Annie Larsson	1985-10-26	Kv 8, nr: 11	Karin Olsson	1967-10-07
Kv 3, nr: 532	Issi Bäck	1984-11-07	Kv 8, nr: 21	Marianne Karin Nyberg	1971-03-06
Kv 3, nr: 542	Signe Larsson	1974	Kv 8, nr: 40	Emma Hallstensson	1945-09-23
Kv 3, nr: 604	Karolina Hulda Johansson	1989-04-22	Kv 8, nr: 47	Elving Lagerberg	
Kv 4, nr: 66	Kristina Ingrid Dagmar Anjou	1991-12-06	Kv 8, nr: 51	-	
Kv 4, nr: 73	N J Borg		Kv 8, nr: 53	Valborg Anna Vestlind	1984-05-11
Kv 4, nr: 75	Jon Eriksson		Kv 8, nr: 80	Edvard Karl Börjesson	1988-10-22
Kv 4, nr: 81	Ingeborg Persson		Kv 8, nr: 90	Karl Bernes	1944-01-09
Kv 4, nr: 86	Johan Jansson		Kv 8, nr: 92	Maria Astrid Sjölin	1989-01-05
Kv 4, nr: 87	Oskar Olsson		Kv 8, nr: 94	Olle Eriksson	1970
Kv 4, nr: 294	Maria Källberg	1972-07-08	Kv 8, nr: 107	Ingrid Hed	1944-12-03
Kv 4, nr: 320	Maria Fredrika Jonsson	1969-12-21	Kv 9, nr: 16-18	Helge Ottosson	1974-11-01
Kv 4, nr: 329	Lars Nilsson	1927-04-29	Kv 9, nr: 22-23	Anton Johannesson	1968-08-06
Kv 4, nr: 345	Johan Karlsson	1969-04-19	Kv 9, nr: 26-27	Nils Inge Berglund	1988-10-14
Kv 4, nr: 360	Emelia Augusta Andreasson	1982-12-18	Kv 9, nr: 33	Olov Karlsson	1969-05-03
Kv 4, nr: 366	Kerstin (Arvidsson?)		Kv 9, nr: 64	Olga Johannesson	1969-10-04
Kv 4, nr: 369	Gertrud Olsson	1931-04-12	Kv 9, nr: 142	Fredrika Larsson	1967-12-16
Kv 4, nr: 379	Maria Hult	1904-04-03	Kv 9, nr: 151	Karolina Frida Berggren	1984-02-03
Kv 4, nr: 382	Marit Jonsson	1932-03-20	Kv 9, nr: 180	Anna Andersson	
Kv 4, nr: 392	Emma Öhlin	1972-06-17	Kv 9, nr: 181	Anna Engström	1960
Kv 4, nr: 427	Paul Erik Fryklund	1980-02-02	Kv 9, nr: 199	Gustav Erik Reito	
Kv 4, nr: 431	Anna Wallin Jonsson	1990-09-01	Kv 9, nr: 249	Alma Persson	1977-09-17
Kv 4, nr: 441	Johan Persson		Kv 9, nr: 252	Karl Johansson	1968-12-30
Kv 4, nr: 450	-		Kv 9, nr: 259-A	Thune Harald Larsson	1967-03-04
Kv 4, nr: 452	O V Olsson		Kv 9, nr: 260	Kristina Anna Olsson	1980-08-28
Kv 5, nr: 205	Syskonen Grundström		Kv 9, nr: 271-C	Theolina Nilsson	1957-10-06
Kv 6, nr: 104	Emma Lindkvist	1977-04-23	Kv 9, nr: 275	Tore Nils Nilsson	1994-08-27
Kv 6, nr: 109	Anna-Lisa Persson	1969-01-11	Kv 9, nr: 281	Algot Helge Nyberg	



Fryksände kyrkogård

Gravplats	Namn	Gravsatt
Kv 9, nr: 288	Folke Bror Andersson	1984-03-24
Kv 9, nr: 291	Olof Göran Persson	1988-02-26
Kv 9, nr: 297	Johan Mastlind	1977-05-05
Kv 9, nr: 326	Oskar Karl Olsson	1972-06-17
Kv 9, nr: 334	Karolina Märta Persson	2013-02-16
Kv 9, nr: 344	Amalia Märta Olsson	1996-05-11
Kv 9, nr: 353	Arvid Karl Westin	1995-03-25
Kv 9, nr: 355	Lovisa Johansson	1958-08-10
Kv 10, nr: 1	Otto Jönsson	1992-12-17
Kv 10, nr: 14	Viktor Sune Larsson	2001-04-30
Kv 10, nr: 32	Leander Emilsson	1961-08-05
Kv 10, nr: 39	Olov Larsson	1964-05-30
Kv 10, nr: 57	Axel Jönsson	1964-06-13
Kv 10, nr: 61	Kristina Emma Andersson	1963-08-25
Kv 10, nr: 91	Johan Nils Thompson-Larsson	1967-07-02
Kv 10, nr: 162	Ragnhild Nilsson	1975-04-12
Kv 10, nr: 183	Birger Grönberg	1965-01-06
Kv 10, nr: 184	Valfrid Jonasson	1972-09-16
Kv 10, nr: 206	Karin Johnsson	1970-01-24
Kv 10, nr: 212	Maria Frideborg Grundström	1964-12-31
Kv 10, nr: 229	Sally Söderlund	1967-02-25
Kv 10, nr: 247	Anne-Marie Karin Gustavsson	1978-11-08
Kv 10, nr: 396	Gottfrid Johan Nils Jonsson	1970-08-08
Kv 10, nr: 468	Simon Karl Persson	1971-05-27
Kv 10, nr: 479	Oleander Magnus Johansson	1971-06-05
Kv 10, nr: 480	Emanuel Viktor Schroeder	1971-09-25
Kv 10, nr: 549	Gustav Lars Karlsson	1986-08-09
Kv 10, nr: 577	Alfred Nordgren	1973-01-04
Kv 10, nr: 578	Maria Lundell	1973-02-10
Kv 10, nr: 597	Gustav Wallin Jonsson	1977-04-02
Kv 10, nr: 621	Kristina Emma Högberg	1972-11-25
Kv 10, nr: 637	Enar Nils Larsson	1973-06-09
Kv 10, nr: 642	Helmer Nils Jönsson	2006-12-29
Kv 10, nr: 803	Folke Eriksson	1992-05-15
Kv 12, nr: 179	Algot Magnusson	1991-11-29
Kv 15, nr: 143	Stina Maja Egerby	1997-08-02
Kv 16, nr: 91	Malvina Ellen Breid	1996-02-17
Kv 17, nr: 49	Anders Stig Lind	1999-09-11

Lekvattnets kyrkogård

Gravplats	Namn	Gravsatt
Kv 1, nr: 33-36	Axel Henning Jansson	1981-07-01
Kv 2, nr: 1-4	Maria Kullin	1978-06-03
Kv 3, nr: 224-227	Nils Helliesson	1932-05-15
Kv 4, nr: 110-113	Axel Rikard Norelius	1976-01-10
Kv 4, nr: 124-127	Elise Johansson	1958
Kv 4, nr: 211-214	Jenny Persson	1965-01-16
Kv 5, nr: 46-49	Signe Jansson	1972-05-20
Kv 5, nr: 69-70	Thure Berg	1977-06-04
Kv 5, nr: 73	Ester Vogel	1989-08-29
Kv 5, nr: 112	Elias Finnsson	1964-04-11
Kv 6, nr: 25-28	Johan Larsson	1974-11-02
Kv 6, nr: 48-49	Agnes Dahlén	1983-03-05
Kv 6, nr: 52-53	Edit Persson	1989-09-22
Kv 6, nr: 71-72	Elise Dedorsson	1970-02-07



Dikt och ton i Finnskogen

Text: Jers Kristin Lissel Foto: Karin Jansson

Som vid så många andra av Fryksände pastorats tillställningar under sommaren var vädrets makter med oss även den 1 augusti när det årliga Dikt och ton i Finnskogen anordnades i Lekvattnets kyrka.

Temperaturen var en bra bit över 20-strecket och under-tecknad (som har en bil utan AC) hade rutan nervevad hela vägen mellan Sönderudsheden och platsen i fråga, hårt fladdrandes i vinddraget utan den minsta tillstymmelse till kyla. Sensommaren välkomnade kort och gott från sin allra vackraste sida. Detta lockade i sin tur besökarna till evenemanget som blev både lyckat och välbesökt.

För mig har Dikt och ton blivit en tradition och det är fjärde gången jag deltar. Det är lika glädjande varje gång att se både nya och bekanta ansikten. Evenemanget samordnas som vanligt av präst Karin Jansson och med i repertoaren var delar av hennes spelmanslag från Brunskog som bjöd på polskor och valser i folkviseton tillsammans med durspelsolisten och även riksspelman Sven Ljungberg. I år var de dock inte det enda spelmanslaget då även tre medlemmar ur Fryksände spelmanslag även de fanns på plats däribland munspelssolisten och riksspelman Håkan Larsson.

För sång stod mor och son Marit och Matti Olsson, samt Börje Oscarsson, som sjöng svenska klassiker som exempel *Jag ringer på fredag* och Roger Ryd bjöd på vackra, kyrkliga tenortoner som klingade mellan bänkraderna, ovetandes om att självaste Håkan Hagegård fanns med bland åhörarskaran. Anders Halle Halvarsson kompade på både bas och piano i vanlig ordning. För dikt stod Annika Westerholm och undertecknad, Jers Kristin Lissel, som båda läste ett axplock av egenskriven poesi.



Kören Manhem i Östmarks kyrka

Text och foto: Jers Kristin Lissel

Helgen innan Midsommar gästades Östmarks kyrka av sångföreningen Manhem under ledning av Erik Rynefors.

Kören var direkt kommen från ett framträdande i Elverum i Norge och välkomnades in i kyrkan av kvällens veniat: allas vår Roger Ericsson.

Ett drygt sjuttioal hade letat sig till kyrkan i det ihärdiga sommarregnet. Under framträdandet sjöng åskan ikapp med den 31 man starka truppen både en och två gånger, men runt halvtid letade sig solen in genom de färgade fönstren.

Kvällen bjöd på kända svenska klassiker såsom *Uti vår hage*, Sven-Erik Magnusson och Torleif Styffes *När solen färgar juninatten*, Heidenstams *Sverige* och naturligtvis Taube. Den musikaliska resan tog oss även med till de övriga nordiska länderna med bidrag av Grieg, *Når fjorene blåner* av John Paulsen och *dansk Morgensang* för att nämna några.

Medverkande i kören var Östmarks egen Björn Sandborgh, som på senare år lärt sig bemästra dragspelet, vilket han gav bevis på.

– Jag fick ett dragspel när jag fyllde sjuttio för att de tyckte jag skulle lära mig spela dragspel och då gjorde jag det också!

Halvvägs genom repertoaren togs en kort paus under vilken Roger Eriksson bjöd på en vacker påminnelse och liknelse: Han visade oss på att en kör kan ses vid en blom-bukett, där de olika stämmorna på samma sätt som olika blommor harmoniserar tillsammans och bildar en komplett helhet och balans, men oavsett om vi får njuta av ett vackert blomsterarrangemang eller skönljudande körsång så har allt under himlavalvet samma skapare.

En av de sista låtarna som sjöngs för kvällen var avstickaren *Barbara Ann* av Beach Boys, vilket fick den jublande publiken att klappa med av glädje. Både kör och publik verkade mycket nöjda med den tidiga aftonen.



Äppelkaka med hackade nötter

Lättbakad och saftig äppelkaka toppad med grovt hackade nötter.

INGREDIENSER

200 gram smör (rumstempererat)

3 ägg

2,5 dl strösocker

4 dl vetemjöl

2 äpplen

2 tsk bakpulver

1 dl mjölk

Ev. citronsaft

ca 1 dl Nötter t.ex. cashew-, pistage-, pekan-, hasselnötter eller sötmandel

Gör så här:

Rör smör och strösocker poröst. Tillsätt äggen, ett i taget under omrörning. Blanda vetemjöl och bakpulver som siktas ner under omrörning tillsammans med mjölken. Kärna ur och skär äpplena i tunna klyftor, om man vill kan man pressa över lite citronsaft. Häll smeten i en smord och bröad form med löstagbar botten, ca 23 cm i diameter. Stick ner äppelklyftorna runt om, välj de nötter du gillar. och fördela de grovt hackade nöterna över kakan. Grädda i nedre delen av ugnen i 175 grader i 45-50 min. Servera äppelkakan ljummen med vaniljsås, lättvispad grädde eller glass.

Lycka till! Anna-Karin



Äppelscones (6-8 stycken)

Finns det något bättre än nygräddade scones, perfekt för höstmyset!

INGREDIENSER

4 dl mjöl (2 dl vetemjöl och 2 dl grahamsmjöl eller rågmjöl)
2 tsk bakpulver
en nypa salt
50 gram smör
1,5 dl mjölk (om det behövs, men ta bara lite i taget)
2 äpplen grovt rivna

Gör så här:

Blanda de torra ingredienserna i en bunke. Tillsätt det skurna smöret i bitar. Blanda ihop till en finmulig deg. Tillsätt de rivna äpplena, prova dig fram med mjölken, om äpplena är saftiga kan mjölken uteslutas helt eller använd mindre mängd. Klicka ut klickar på en bakplåtsklädd plåt, 250 grader i ca 10 minuter. Njut av dina nybakade scones!
Lycka till! Anna-Karin



Ekumenisk gudstjänst på Kollsberg

Text och foto: Anna-Greta O Berggren

På midsommardagen den 22 juni kl. 11.00 hade vi den sedvanliga ekumeniska gudstjänsten på Kollsberg. Medverkande var från Ekumeniakyrkan, Pingstkyrkan och Svenska kyrkan.

Det har blivit en tradition att dela ut stipendium som administreras via Fryksände församlingsråd under denna dag.

I år var det fyra stycken föreningar som fick 10 000 kr var. Torsby minibrass, Torsby scoutkår, Torsby gymnastikförening och Torsby ridklubb var fram och fick ta emot pengar av Torbjörn Jansson i slutet av gudstjänsten. Pampigt värre blev det när Torsby brass spelade fanfar för alla fyra föreningarna.

Vi fick också som avslutning höra "Du ska inte tro det blir sommar" av Torsby minibrass. Det bådar gått inför framtiden med så duktiga barn som redan kan spela så fint!

Sonja Moberg

Text och foto: Anna-Greta O Berggren



En solig söndag den 1 juni var jag och uppvaktade Sonja Moberg som fyllde 100 år. Hon bor egentligen i Torsby men firade födelsedagen Lekvattnet där hennes dotter och man har en sommarstuga alldeles vid vattnet.

Det var många som ville uppvakta Sonja och hon var så fin med blomkrans i håret på den stora dagen.

Sonja har upplevt mycket under sitt liv och är uppväxt i Östmark. Där gifte hon sig midsommarafton 1949 i Östmarks kyrka med Karl-Erik. De fick två flickor som föddes under 50-talet och ännu en flicka i början av 60-talet. Familjen bodde under deras uppväxt i Östmark.

Hon utbildade sig på Påhlmans handelsinstitut i Stockholm och har under åren arbetat inom handel bl.a. i Herman Anderssons bokhandel i Karlstad. Men har även vikarierat som lågstadielärare i Östmark och Sörmark under en tid.

Sonja bor sedan 20 år tillbaka i Torsby. Hon har lite hjälp varje dag men är ovanligt pigg för sin ålder. Hon berättade för mig om andra världskriget och att hon upplevde nazister som fanns i Torsby. Det märktes att det är något som påverkat henne mycket och att det var svåra tider.

Hennes minne av allt det som hänt i hennes liv är tydligt och klart. Det är fantastiskt att komma ihåg så mycket i en ålder av 100 år!

Stolt visade hon upp telegrammet som hon fick av kungen och drottningen på födelsedagen. Den hänger nu på väggen i hennes lägenhet i Torsby.

Tack Sonja för en fin stund med dig!



Höstens gudstjänster

FRYKSÄNDE

Onsd. 9 okt. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i Siris kapell
Karin Jansson, Urban Karlsson

Sönd. 13 okt. kl. 11.00

MÄSSA med små & stora
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Soul Children.
Barn av Gud – sånger av Mia Sandell

Fred. 18 okt. kl. 18.00

EN STUND MED SINNESRO
Kyrkan öppen från kl. 17.00 för fika
och samvaro. Johan Bonander,
Eva Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 20 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA Anna-Greta O Berggren,
Drew Baldwin, Mia Stenmark

Tisd. 22 okt. kl. 12.00

LUNCHMUSIK Halle Halvarsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH

i församlingshemmet

Torsd. 24 okt. kl. 20.00

FN-KONSERTMÄSSA med *I juständning
för freden*. Fryksände kyrkokör, Mis-
sionskyrkans kör, Torsby stråkorkester,
trubadur Anders Ståvarby, Torsby
kulturskola m.fl. Johan Bonander, Urban
Karlsson, Drew Baldwin, Karin Löve-
stam Öberg Insamling till UNICEF

Sönd. 27 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson

Tisd. 29 okt. kl. 14.00

LADIES AFTERNOON TEA
Afternoon tea för damer i alla åldrar.
Föranmälan. Se annons i TorsbyBladet!

Fred. 1 nov. kl. 14.00-17.00

KAFFESERVERING på Fryksände kyrkogård

Lörd. 2 nov. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Johan Bonander, Urban Karlsson
Fryksände kyrkokör

Sönd. 3 nov. kl. 11.00

GUDSTJÄNST
Drew Baldwin, Urban Karlsson

Onsd. 6 nov. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i Siris kapell
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 10 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Mia Stenmark

Onsd. 13 nov. kl. 18.30

KURA SKYMNING i församlingshemmet
Fryksände kyrkokör. Musik, dikter, fika,
lotteri. Anna-Greta O Berggren,
Urban Karlsson

Fred. 15 nov. kl. 18.00

EN STUND MED SINNESRO
Kyrkan öppen från kl. 17.00 för fika
och samvaro. Johan Bonander, Eva
Bonander, Halle Halvarsson

Lörd. 16 nov. kl. 18.00

ORGELKONSERT med Orgeleleven
och dess lärare. Musik av Buxtehude,
Bach och Krebs. En orgelresa mellan
åren 1637 till 1780.
Urban Karlsson, Ingemar Hansson

Sönd. 17 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson

Tisd. 19 nov. kl. 12.00

LUNCHMUSIK Urban Karlsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH

i församlingshemmet

Sönd. 24 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Kjell-Arne Öman

LEKVATTNET

Sönd 13 okt. kl. 15.00

SKÖRDEGUDSTJÄNST med små & stora
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson. Barnkörer medverkar
Försäljning av skördevaror

Lörd. 2 nov. kl. 15.00-17.00

KAFFESERVERING vid Lekvattnets kyrka

Lörd. 2 nov. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Mia Stenmark, körsång

Sönd. 24 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Kjell-Arne Öman

VITSAND

Sönd. 20 okt. kl. 15.00

MÄSSA Anna-Greta O Berggren,
Drew Baldwin, Mia Stenmark

Fred. 1 nov. kl. 14.00-17.00

KAFFESERVERING på Vitsands kyrkogård

Lörd. 2 nov. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Johan Bonander, Urban Karlsson,
körsång, La Musique

Sönd. 10 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Karin Jansson, Mia Stenmark

ÖSTMARK

Sönd. 27 okt. kl. 15.00

MÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson

Fred. 1 nov. kl. 17.00-19.00

KAFFESERVERING på Östmarks kyrkogård

Lörd. 2 nov. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Mia Stenmark, körsång

Sönd. 17 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson

Med reservation för ändringar





Svenska kyrkan

LEVA VIDARE

Har du förlorat en nära anhörig?

Att sörja någon kan vara mycket tungt. Genom att i en liten grupp dela sorgen med andra kan den bli något lättare att bära. Välkommen att anmäla dig till höstens Leva-vidaregrupp.

Start: Måndagen den 4 november

Tid: Kl. 17.00-19.00 varannan måndag

Plats: Fryksände församlingshem

Vi möts vid 6 tillfällen. Max 7 deltagare

Info: Karin Lövestam-Öberg, diakon tel. 070-671 39 61

Eva Bonander, diakon tel. 070-375 41 44

Anm: Till pastorsexpeditionen tel. 0560-272 00

Deltagandet är kostnadsfritt.



KAFFE & PRATING

Församlingshemmet i Lekvattnet
tisdagar jämna veckor kl. 14.00-15.30
Ingen kostnad, ingn anmälan. Varmt välkomna!
Mvh präst-Karin tel. 070-280 71 94



Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT

För dig som har svårt att få ekonomin att gå ihop

Kom ihåg att det finns möjlighet att ansöka till Svenska kyrkan om en matkasse.

Ring, SMS:a eller maila till diakon
Karin Lövestam Öberg 070-671 39 61,
karin.lovestam-oberg@svenskakyrkan.se



Välkomna alla män - unga som gamla till:

Gubbfrukost

Vi äter frukost och samtalar om livets små och stora ting

Fryksände församlingshem kl. 09.00
Varannan tisdag (jämna veckor)

Frukost till självkostnadspris

Välkomna till

Café LITEN & stor



Svenska kyrkan



Café LITEN & stor för barn med vuxet sällskap

Måndagar kl. 10-12 med start 16/9
Fryksände församlingshem

(Ingång Holländergatan) Droppa in när det passar er!
Enkel fika, tid för lek och lite pyssel.

Bibel-och förbönsskväll

Vi träffas på tisdagar kl. 18.30-20.00
i Fryksände församlingshem.

Välkommen till våra öppna samtalskvällar.
Vi läser kommande söndags texter och talar om livet och tron.

Kaffe & ackordering

Vi träffas tisdagar udda veckor kl. 10.30-12.00 i Östmarks församlingshem.
Välkomna!

Välkommen till Fryksände syförening

Vi träffas måndagar jämna veckor
kl. 14.00-16.00 i församlingshemmet.

Träff- punkten

**Vi träffas på Tisdagar kl. 10.30
i Fryksände församlingshem**

(Gillestugan)

Vi sjunger, fikar, umgås och
har trevligt tillsammans

Ledare: Anders "Halle" Halvarsson

Välkommen med i vår gemenskap!



Syföreningen i Vitsand

**Vi samlas, trivs, fikar, pratar och
pysslar i kyrksalen på tisdagar
jämma veckor kl. 10-12.**

Nya och gamla deltagare är välkomna!

**Info: Präst-Karin 070-280 71 94 eller
Berit Johansson 070-628 02 46**



**För dig som uppskattar frisk
luft, rörelse och gemenskap**

Välkommen med på måndagar jämna veckor
med start 16 september kl 10.00 vid församlings-
hemmet i Torsby.

kl. 10.00 vid församlingshemmet i Torsby

45 minuter oavsett vädriek, därefter bjuder vi
på kaffe och smörgås.

Ingen föranmälan, bara att komma!
Vid frågor ring Anna-Karin 073-054 45 92

Vi ses!
Anna-Karin & Drew



FN-KONSERT- MÄSSA

med ljusständning för freden

Fryksände kyrkokör
Missionskyrkans kör
Torsby stråkorkester
trubadur Anders Stävarby
Torsby kulturskola m.fl.

Johan Bonander, Urban Karlsson, Drew
Baldwin, Karin Lövestam Öberg

Insamling till UNICEF

**Fryksände kyrka
Torsd. 24 okt. kl. 20.00**

Några glimtar från sommarens musik



Härlig folkmusik blev det i Östmarks kyrka när musiklärare från kulturskolan deltog med fantastiska Stråklaget under ledning av Per-Thomas Eriksson



Fryksände spelmanslag förgyllde Fryksände kyrkas födelsedag med vacker folkmusik komponerad av de egna medlemmarna under ledning av Håkan Larsson.



Torsbyttejen Alice Johansson (12 år) hade en egen imponerande lunchkoncert i Fryksände kyrka där hon bla framförde Esmeraldas bön kompad av Halle.



Malis Röjdin, Ann Ericsson & Marit Olsson (=MAM) sjöng vackra sånger i 3 stämmor till eget gitarrkomp hemma i Östmarks kyrka.

**Döpta**

11/5 Alfred Mattsson
11/5 Loui Dedorsson
25/5 Erelin Johansson
1/6 Wilmer Hedelin
8/6 Gustav Boåsen
8/6 Vera Boåsen
8/6 Meja Einarsson
15/6 Alice Lövhagen
15/6 Maja Olofsson
29/6 Hugo Johannesson
13/7 Harry Rattfeldt
13/7 Stella Rautiainen
13/7 Wilma Nilsson
27/7 Matteo Hallstensson
16/8 Aila Stålhammar Krahe
16/8 Axel Stålhammar Krahe
31/8 Isak Renhult
31/8 Leonie Bosäter
7/9 Tage Nummelin
7/9 Ture Berglund
14/9 Melker Forsell Larsson
14/9 Elsa Andersson

Vigda

18/5 Anna Connors och Glenn Olsson
8/6 Lillemor Karlsson och Joakim Ketola
15/6 Liv-Grete Markberg och Mattias Borg
29/6 Linn Persson och Christian Gestblom
6/7 Linda Lind Persson och Marcus Carlsson
20/7 Marlén Maschel och Andreas Svensson
27/7 Karin Valfridsson och Johan Sjöberg
16/8 Sanna Stålhammar och Gonzalo Martinez Lamas
7/9 Sara Johannesson och Fredrik Lilläng

Avlidna

8/5 Gunnar Nilsson 87 år
11/5 Vivianne Johnsson 90 år
19/5 Monika Sandberg 86 år
15/5 Inger Dedorsson 74 år
21/5 Solveig Johansson Sjögren 77 år
31/5 Lis Olsson 80 år
9/6 Bror Lindh 91 år
14/6 Ewy Jonsson 71 år
15/6 Mats Persson 85 år
20/6 Henry Dalgren 94 år
23/6 Ulla Frykmer 84 år
25/6 Edit Lönnrot 93 år
26/6 Christina Vilson 67 år
1/7 Stig Sem 79 år
4/7 Lennart Andersson 78 år
4/7 Bo Sandsgård 88 år
7/7 Birgit Rahm 88 år
14/7 Aina Nordahl 95 år
23/7 Marianne Olsson 92 år
25/7 Karin Thorin 98 år
28/7 Märtha Liljemark 88 år
1/8 Mats Olsson 58 år
5/8 Göran Wennerström 92 år
8/8 Ralf Johansson 75 år
10/8 Göte Jansson 91 år
12/8 Kajsa Nilsson 86 år
15/8 Kerstin Johansson 83 år
16/8 Jerry Persson 82 år
19/8 Birgit Rudin 93 år
23/8 Märta Jansson 90 år
25/8 Anna-Greta Axelsson 95 år
26/8 Sören Björklund 76 år
26/8 Sven-Göran Eriksson 76 år
28/8 Christoffer Kihl 38 år
28/8 Anna-Lena Emanuelsson 80 år
2/9 Lena Arnesson 60 år
10/9 Sören Jansson 73 år

PASTORSEXPEDITION

0560-272 00

Besöksadress: Kyrkogatan 26

Postadress: Box 52, 685 22 Torsby

E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/fryksande

Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE

Johan Bonander 272 01

Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR

Karin Jansson 272 02, 070-280 71 94

Anna-Greta Olsson Berggren 272 22

församlingsassistent/tjänstebiträde

Drew Baldwin 272 06

DIAKONER

Eva Bonander 272 09

Karin Lövestam-Öberg 272 08

PEDAGOGER

Hans Öberg, församlingspedagog 272 18

Leonard Lind, assistent 272 20

MUSIKER

Urban Karlsson 272 10

Mia Stenmark 272 11

Anders Halle Halvarsson 272 12

INFORMATÖR

Birgitta Åberg 272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14

Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent (föräldraledig) 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07

Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 272 25

Fryksände, Lars Wikström 272 07

Lekvattnet, Lars Olsson 272 25

Vitsand, Roland Nilsson 272 23

Östmark, Stig Norman 272 24

KYRKVAKTMÄSTARE

Lisbeth Kanth 272 13

Jörgen Klockars 272 19

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSHEM

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare 272 28

Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15

Annamaj Carlsson, lokalvärdare 272 26

Marita Bergström, administration 272 27

BLOMSTERFONDER

Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00

eller via hemsidan www.svenskakyrkan.se/fryksande

Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20

Vitsand, pastorsexpeditionen 272 00

Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDENS ORDFÖRANDE

Fryksände, Torbjörn Jansson 070-561 97 76

Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 079-040 98 29

Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38

Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87